

de hervormde vaan

73^e jaargang · nr 12 · december 2013

pagina 3

meditatie:

**Zwijgend
ongeloof**

pagina 11

in the picture:

**Zoeken naar
kerkelijke eenheid**

pagina 13

uit de kerkgeschiedenis:

Athanasius

1e voorzitter: Ds. W. Westland
Oranjestraat 106, 2983 HV Ridderkerk
T 0180 412477 • dswwestland@hotmail.com

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren
T 0318 483717 • dsjpnep@hetnet.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Callunalaan 12, 6721 HA Bennekom
T 0318 304955 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk
Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk
T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
T 0348 551496 • c.oosterom@planet.nl

2e penningmeester:
Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (commissie 25+)
Joh. Willem Frisostraat 38, 7462 GX Rijssen
T 0548 519549 • e.de.mots@solcon.nl

Lid: Ds. J.H. Lammers (Themadagen)
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
T 0180 424636 • j.h.lammers@hetnet.nl

Lid: Ds. A.D. Goijert (Redactie-adres)
Tijgervlinder 44, 3863 GP Nijkerk
T 033 8446241 • a.goijert3@upcmail.nl

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Mutaties: Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Adres administratie:
Hervormd Bondsbureau, Beatrixstraat 20a,
3862 DB Nijkerk • T 033 - 2456699
E bondsbureau@filternet.nl • Bankrek.nr. 3778.71559
t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

*Voor al onze activiteiten zie onze agenda op
www.hervormdemannenbond.nl*

inzenden kopij januari-nummer

De kopij voor het november-nummer moet vóór
21 december bij de drukker (info@boutdruk.nl)
aanwezig zijn.

inhoud

Meditatie	3
Bijbelstudie o.t.	4
Bijbelstudie n.t.	7
Van de voorzitter	10
In the picture	11
Uit de kerkgeschiedenis	13
Inhoudsopgave 2013	16
Organisatienieuws	18
Boekbespreking	18
Overlijdensberichten	19

Zwijgend ongeloof

„En zie, u zult zwijgen en niet kunnen spreken...”
(Lukas 1 : 20a)

De oude priester Zacharias heeft aan de engel Gabriël een teken gevraagd. Hij kon niet geloven, dat zijn vrouw Elisabeth nog een zoon zou krijgen. Zij was immers al oud. Op zijn verzoek krijgt Zacharias een teken. Maar hij krijgt het op zijn eigen kosten. Zacharias wordt stom, totdat het beloofde kind zal zijn geboren.

Gabriël had tegen Zacharias gezegd: Uw gebed is verhoord. Dat was het gebed om een kind. Nu kunnen we er aan toevoegen, dat ook het gebed om een teken is verhoord. Dit ongeloofs-gebed. Laten we er maar dadelijk bij schrijven, dat het een wonder is, als dat níét gebeurt. Als het ongeloofsgebed niet wordt verhoord. Hoe velen zijn er niet, die door middel van vloeken en grove taal de onheilen van de Heere over zich heen wensen.

Doch Zacharias krijgt wel wat hij verlangt: zwijgen en niet kunnen spreken.

Waarom juist déze straf?

De Heere had Zacharias ook blind kunnen maken, of melaats. Waarom zwijgen? Zal het niet zijn, omdat de Heere Zacharias wil duidelijk maken, dat dit ongeloof moet zwijgen! Dit ongeloof heeft geen recht van spreken. Wat een leerzame les voor ons. Laat ook in ons leven het ongeloof zwijgen. Hoe vaak gebeurt het niet, dat ook wij vraagtekens zetten achter de rijke beloften van de Heere. Of erger nog, dat

we die beloften ontkennen, er tegenin praten, en zeggen: die genade is niet voor mij.

Zeker, het is waar, dat wij de genade van Christus niet hebben verdiend. Maar het is hier niet een kwestie van verdiend te hebben of niet. Nee, het gaat erom, dat de Heere met Zijn beloften van genade en ontferming tót u komt. Opdat u in ootmoed voor Hem zult buigen, Hem zult smeken om die genade die Hij u aanbiedt, en u Hem daarvoor dankbaar zult zijn. Doch als u tegen de Heere zegt: die genade van U is niet voor mij, dan bent u bezig als Zacharias. U spreekt in ongeloof, terwijl u zou moeten zwijgen. U vraagt een teken, een bijzonder bewijs, zonder de Heere te geloven op Zijn Woord.

Welnu, dit is de les van de zwijgende Zacharias: zulk ongeloof moet zwijgen. De hand op de mond.

Laat ik het omdraaien. Zacharias had de belofte die de engel hem gaf, zwijgend moeten aanhoren. In geloof die moeten aanvaarden. Zoals ook Maria even later zal doen: mij geschiede naar Uw Woord. Het gaat om de houding van de dichter van de 62e Psalm, die ons allen past:
*Mijn ziel is immers stil tot God,
van Hem wacht ik een heilrijk lot,
Hij immers zal mijn rotssteen wezen.*

Met deze les mag u tot uzelf inkeren. Is dit stilzwijgen er bij u? Dat eerbiedige stilzwijgen,

bedoel ik. Dat past ons, als de Heere spreekt. Dit stilzwijgen in geloof. “Heere, spreek, uw knecht zwijgt, hoort.”

Bij Zacharias is dit er niet. Hij spreekt tegen de Heere in. En daarom moet hij nu zwijgen. Voor straf. Totdat de belofte van God zal zijn vervuld.

Misschien vraagt u zich af, waarom de Heere vandaag de dag deze straf van het moeten zwijgen niet meer hanteert. Is Hij machteloos geworden, zoals sommigen zeggen? Laat Hij alles maar gaan? De ruwste kreten worden gehoord, de meest lasterlijke vloeken.

In dat verband leert deze geschiedenis ons minstens twee zaken. Ten eerste, dat de Heere toch de waarheid spreekt. Wat men er ook tegenin brengt, hoe men Hem ook tegenspreekt, de Heere zal Zijn belofte toch vervullen. Ten

tweede, dat eens alle monden van de ongelo-vigen voor eeuwig zullen gestopt worden. Zij zullen moeten zwijgen; gedwongen. Ontzaglijk zal dat wezen. Bij Zacharias is het “maar” een tijdelijk zwijgen. Er is ook een eeuwig zwijgen. In de buitenste duisternis zal niets meer tegen God in gebracht kunnen worden. Letten wij daar op.

Nog één aspect mag uw overdenking vragen. De zwijgende Zacharias toont ons de onmacht van de Oudtestamentische priesterdienst. Zij kan ons de zegen niet geven. Maar zo spreekt het alles van de advent van de Nieuwtestamen-tische Priester Jezus Christus. Hij zal Zijn volk zegenen. Aan het einde van het evangelie lezen we er van. Hij zegent Zijn volk met vrede. Welzalig die op Hem vertrouwen. Gezegend Kerstfeest!

Ds. J. van Dijk

bijbelstudie o.t.

Ezechiël 9

Gods straf (vers 1-2)

In dit hoofdstuk laat God aan Ezechiël zien, dat Hij Zijn straf in werking zet. Hoe? We lezen over zes mannen, die naar voren moeten komen. Het lijkt op een commando-eenheid, want ze hebben allemaal een wapen in de hand. Er staat: een verdelgingswapen. Het wil zeggen: een knots om te slaan. Een wapen, dat dood en verderf zaait. Deze mannen komen het tempelplein op. Dat belooft

weinig goeds. Vooral omdat het een opdracht van God is. Maar tussen die zes mannen is er één man, die opvalt. Er staat: het is een man in linnen gekleed. Dat wil zeggen: hij draagt priesterkleding. Deze man heeft een schrij-verskoker bij zich, die hij meedraagt aan Zijn middel. Hij heeft geen knots in zijn hand, maar schrijfmateriaal bij zich. In ieder geval is duidelijk: hij neemt een aparte positie in temidden van die andere zes mannen. Waar

we op moeten letten is: deze zeven mannen lopen naar het altaar toe. En bij het altaar, als de centrale plaats waar God Zijn genade en vergeving genade bewijst, dáár vandaan worden deze mannen uitgezonden, zowel de priester als de commando-eenheid. Wat zou dit betekenen? Bij het altaar is er vergeving en genade bij God te ontvangen, voor ieder die zijn zonden belijdt aan de Heere; maar wie die weg niet gaat, zoals Israel hier in ballingschap, dan zal de toorn en straf van God ons treffen. Dat laatste is daarom zo erg, want het hoeft niet, dat de toorn van God ons treft. Er is bij de Heere een volheid van genade en vergeving te krijgen. Maar wie zich willens en wetens aan de liefde, genade en vergeving van God onttrekt, zal ondervinden dat God een Verterend Vuur is. Wat hier gebeurt bij het altaar is een voorbeeld van wat er gebeurt door de boodschap van de Heere Jezus Christus, dat Hij een verzoening is voor onze zonden. Wat werkt die boodschap uit? Wie in de Heere Jezus Christus gelooft, heeft eeuwig leven. Deze belofte komt tot ons allen en wordt ons aangeboden met bevel van geloof en bekering en met de werking van de Heilige Geest, Die ons hart er voor open maakt. Maar wie niet in Hem gelooft, wie zich verhardt en niet laat leiden door Gods Woord en belofte, op die blijft de toorn van God. Het gaat bij de verkondiging van Jezus Christus en Die gekruisigd om: zegen en vloek, dood en leven, zaligheid of rampzaligheid. Er is een smalle weg met een eeuwig leven en een brede weg die naar het verderf leidt!

Gods volgorde (3-7)

De Heere geeft twee opdrachten. Als eerste geeft Hij aan de priester de opdracht om de mensen een teken te geven, die zich verootmoedigen over de geestelijke situatie

in Jeruzalem. Dat teken krijgen ze op hun voorhoofd. Wat is dat voor een teken? Ik denk als voorbeeld aan bomen met een grote vlek op de stam. Dat betekent: die boom is ziek en moet er uit. Hier is het omgekeerd: de mensen, die een teken van de priester kregen, mogen blijven leven. De uitleggers spreken over een kruisteken. Het kruisteken: als teken van bescherming en van eigendom. Dat God zegt: u bent van Mij, gekocht door het bloed van Jezus Christus, Mijn Zoon. Wie is die priester? In hoofdstuk 9 wordt "Man" met een hoofdletter geschreven. Die Man is geen mens, maar de Heere Jezus Christus Zelf. Heel belangrijk, want Hij kent Zijn eigen werk. Wij zien mensen over het hoofd, maar Hij niet. Hij kent ze allemaal, die van Hem zijn. Als tweede geeft God aan die andere zes mannen de opdracht om iedereen, die geen teken heeft, niet te sparen, maar om te brengen. Wat zien we dan? Let op de volgorde: ze gaan niet alle zeven tegelijk de stad in. Nee, eerst gaat de priester met de schrijverskoker de stad in, daarna de andere zes. Wat betekent dat? Dat de Heere uiterst zorgvuldig te werk gaat. Zó zorgvuldig, dat Hij Zijn volgelingen en kinderen eerst in veiligheid brengt. Waar zijn ze aan te herkennen? Aan het zuchten en kermen over de gruweldaden die in Jeruzalem gedaan worden, staat er. Die gruweldaden staan in verband met de afgodendienst (zie hoofdstuk 8). Zuchten en kermen: dat is geen ach en wee roepen, maar een diep besef hebben van de heiligheid van God en van de liefdedienst van God; aanvoelen, waar we de Heere mee eren en waar we Hem verdriet mee doen. En het daarom zo erg vinden, dat door de afgodendienst met de Heere de spot gedreven wordt en Hij vernederd wordt als was Hij ook niet meer dan een afgod. Daarover zuchten en kermen: "o God, U moet ons

wel straffen in Uw recht, want wat we doen is U tergen en U op Uw liefde trappen, nochtans o God, geef ons niet over, verlaat ons nog niet, denk aan Uw volk, aan Uw verbond, aan Uw beloften, al vallen we U helemaal bij in Uw straf, wees ons genádig”. Ja, die mensen zijn er. Er is, zo noemt de Bijbel dat, altijd een overblijfsel. Hier trekken we de lijn door naar de eindtijd en naar de dag van Jezus’ wederkomst. Daar lezen we over in het Bijbelboek Openbaring: mensen met het teken van het beest en mensen die het teken van het Lam dragen. Dat is een heerlijke troost, dat de Heere allen, die van Hem zijn, eerst in veiligheid brengt. En hoe behoedzaam en zorgvuldig dat de Heere dat doet. Zelfs de kleinste gelovige wordt niet overgeslagen. In Openbaring 7 vers 9-17 lezen we van die grote schare, die door niemand te tellen is. Daar zorgt de Heere voor. Dat is in Zijn handen. Daar mag u zeker van zijn, als u Hem toebehoort. Omgekeerd ook: nà de priester komt de commando-eenheid, om allen, jong en oud, vrouwen en kinderen, om te brengen, staat er. Daar wordt er niet één gespaard. Dat is aangrijpend. Dat betekent, dat de Heere ons hart kent en dat we Hem nooit om de tuin kunnen leiden. En let op, dat ze moeten beginnen bij de tempel: bij de leiders van het volk. Waarom is dat? Zij gingen voorop in de afgodendienst. Zij gaven het slechte voorbeeld. Want als in de tempel de afgodendienst gepraktiseerd wordt, kunnen we van het volk dan iets anders verwachten? Zie ook 1 Petrus 4 vers 17: het oordeel begint bij het Huis van God. Welk voorbeeld geven wij?

Gods overblijfsel (vers 8-11)

We lezen, dat Ezechiël alleen achterbleef. Hij kan zijn ontzetting niet verbergen en roept in vertwijfeling: “ach Heere HEERE, blijft

er dan niemand over?”. Dat woordje “ach” moet u zo uitspreken, dat u de pijn, smart en ontzetting er in hoort bij Ezechiël. Die pijn, smart en ontzetting heeft te maken met de HEERE Zelf. Ezechiël doet voorbede en pleit op de Naam van de Heere. “Heere” met kleine letters is: de Almachtige, voor Wie niets te wonderlijk is. En “HEERE” met hoofdletters betekent: “U, Die trouw bent aan Uw verbond en beloften, Die Uw toorn doet voelen, maar toch niet zo, dat het hele volk te gronde zal gaan, dat er zelfs geen overblijfsel meer zou zijn”. Wat antwoordt de Heere? Hij zegt: “dat is het nu juist, want Israel zegt dat Ik haar verlaten heb en Me niet meer met hen bemoeit, dat Ik met hen doe alsof Ik geen overblijfsel meer heb; maar dat is het niet, Ik heb hen als Mijn overblijfsel, maar zij willen het niet zijn, daarom zal Ik met hen doen, waarvan ze Mij verdenken, Ik zal niet sparen, Ezechiël, want hun zonden zijn zo groot en veel, dat Ik hen wel moet straffen”. Dat is wat: dat de grens bij de Heere bereikt is. Is dat zo? Wat ziet Ezechiël in vers 11? Hij ziet de priester met de schrijverskoker terug komen. Hij geeft zijn opdracht terug. Wat zegt hij? Ik kon ze niet vinden, die ik een teken moest geven? Nee. Hij zegt: “ik heb gedaan, wat ik moest doen; ik heb ze een teken gegeven”. Dus het hoofdstuk sluit af met het bericht, dat de gelovigen bewaard zijn. Niet iedereen is omgekomen. Er zijn mensen in veiligheid gebracht door God. Toch wel! Hoeveel het er zijn, weten we niet, maar ze zijn er. Er is en blijft een overblijfsel, naar de verkiezing van Gods genade. Ook nu: in Israel en in de kerk van Christus. Wat blijkt? De roeping en verkiezing van God zijn onberouwelijk. De Heere kan alles, maar Hij kan niet van de Zijnen af. Dat wil Hij ook niet, want Jezus Christus heeft de prijs ervoor betaald. Op

grond van Zijn offer en werk zal God Zijn getékende kerk en gemeente sparen en bewaren en hen doen delen in Zijn heerlijkheid en glorie. Zijn wij al getékend door het bloed van Christus, geheiligd in hart en leven door de Heilige Geest?

Gespreksvragen

1. De priester en de andere zes mannen moesten beginnen bij het altaar. Waarom bij het altaar en wat betekent dat? Wat heeft dat te maken met de inhoud van de Bijbelse boodschap, die wij in de kerk, gemeente, thuis en aan anderen moeten doorgeven?
2. Als wij kenmerken van gelovigen zouden moeten noemen, waar zij aan te herkennen

zijn, waar denken we dan aan? Zouden we de kenmerken (zuchten en kermen) uit hoofdstuk 9 ook noemen? Wat houdt dit zuchten en kermen in? Waarom horen deze kenmerken erbij?

3. We lezen over Gods overblijfsel. Wat is dat? Wat heeft dat nu met Israel te maken (zie Romeinen 11) en met de Kerk van Christus? En wat heeft het te maken met de eindtijd en de wederkomst?
4. Dit Bijbelgedeelte maakt duidelijk: wie getekend is door God, is gered. Wat is het verschil tussen het getekend zijn door mensen en het getekend zijn door God? Hoe weten we of we bij de getekenden van God horen?

bijbelstudie n.t.

Ds. J. Prins

7

Waar genade brengt!

Titus 2 : 11–15

We komen bij het hart van de brief! Dat hart is een bron! Titus roept tot veel op én dat kan vanuit deze bron. De bron is: de zalmakende genade van God! Deze zalmakende genade is een Persoon: Jezus Christus. Hij is reddend verschenen in de volheid van de tijd. We herdenken dat deze maand op het Kerst-feest. Paulus is verwonderd over Jezus komst. Hij zet dat (in het Grieks) voorop: *‘Want verschenen is de zalmakende genade van God, aan alle mensen!’* Jezus is gekomen en door Zijn lijden en sterven is er: zaligheid, heil, redding van God. Dus de zalmakende genade van God is: Jezus Christus en Zijn genade! Paulus schrijft dat ze is verschenen aan alle mensen! God gunt alle mensen genade. Gods hart klopt van liefde voor het verlorene, voor zondaars. Hij wil dat wij zalig worden en niet verloren gaan! Hij wil dat wij behouden worden door het geloof in Jezus Christus. Daarom moet de zalmakende genade van God wereldwijd worden verkondigd! Wat doet nu zalmakende genade? (12) Zij geeft geen schouderklopjes of vraagt: wilt u dit of dat doen? Nee, zij leert! Dit leren komt van het woord: pedagogiek! Zaligmakende genade voedt op! Geeft discipline. Waar nodig kastijdt zij! Genade grijpt ons aan! Het is de hemelse opvoeding. Die Jezus geeft door het Woord en de Heilige Geest.

Op Kreta is dat nodig. De Kretenzen zijn 'zonder burgemeester opgevoed'. Zij leven voor genot en storen zich niet aan Gods gebod! Zo mogen zij niet leven. Want leven zij zo tot eer van de Vader? Brengen zij zo ongelovigen tot Jezus Christus? Geeft hen dit vreugde? De vraag stellen is haar beantwoorden: nee! En hoe is het met u en mij? Zijn wij christen? Zegt u nee? U leeft zonder de Heere Jezus en Zijn zaligmaken-de genade? Weet wel dat u balanceert op de rand van de eeuwige afgrond! Even en u valt voor eeuwig in de eeuwige schrik! Terwijl zaligmakende genade, de Zaligmaker Jezus voor u staat. Gewillig om u zalig te maken. U met Zijn reinigend bloed van uw zonde te reinigen en uw schuld te vergeven. In Jezus' Naam zeg ik u: nu Hij met Zijn zaligmakende genade aan u verschijnt: vlucht tot Hem. In het heden van de genade! Het kan zijn dat iemand zegt: ik mag genade kennen, ik mag Jezus kennen, maar mijn gedachten, woorden en werken, zijn vaak zo'n beestenboel als op Kreta! Nu, modder niet verder aan! Lezer, laten we ons toevertrouwen aan Jezus Christus. Om door Hem behouden en opgevoed te worden. Waartoe voedt Jezus op? Lees 12! *'en leert ons de goddeloosheid en de wereldse begeerten te verloochenen en in deze tegenwoordige wereld bezonnen, rechtvaardig en godvruchtig te leven.'* Waar genade opvoedt: geven wij de goddeloosheid op. Waar genade aangrijpt: doen wij wereldse begeerten van de hand. Zo sterk is Jezus Christus! Is zaligmakende genade. De genade lijkt op een medaille.

We bekijken eerst de ene kant. Die van het opgeven van de goddeloosheid. Wat is goddeloosheid? Geen ontzag voor God hebben. Het overtreden van Gods geboden. Niet willen leven van genade! Het blijven verlangen naar

zonde en werelds genot! Genade is zo sterk, dat zij ons van dit alles leert walgen. Genade doet haten wat God haat. We vluchten van de zonde weg. Zoals de hond wegblijft van de stroomdraad. Die gespannen staat over het erf. Dit is de ene kant van de medaille. We draaien hem om en bekijken de andere. We zien dat zaligmakende genade bezonnen doet leven, rechtvaardig, godzalig. Godlof! Christus maakt van mij een nieuw mens. Omdat de Heilige Geest mij verbond met Jezus, door het geloof. Nieuw mens. Dat was wat voor de gelovige Kretenzen. Ze werden het tegen over gestelde van wat ze waren. Ook u, ik, die in Jezus Christus geloven. Genade leert bezonnen te zijn. De juiste maat te houden. Met eten en drinken, geld en goed. Verstandig om te gaan met onze huisgenoten en onze naaste in de wereld. Rechtvaardig! We leren recht te doen aan de mensen. Iemand te zijn waarop een ander aankan. We komen onze beloften na. Godvruchtig! Op God gericht en levend naar Zijn wil. Uit liefde en diep ontzag voor de hemelse Vader. Dit alles leert zaligmakende genade. Zo sterk is ze! Zo is Jezus Christus.

Nu het vervolg! Lees 13. *'Terwijl wij verwachten de zalige hoop en verschijning van de heerlijkheid van de grote God en onze Zaligmaker Jezus Christus.'* Een christen verwacht de wederkomst van Jezus Christus. Die de grote God en Zaligmaker is. Wat een contrast met het oude leven van de Kretenzen. Zij leefden voor het hier en nu. Daar waren ze op gefocust. Onze tijd heeft daar veel van weg! Wat trekt u naar beneden. Wat bindt mij aan de aarde? En toch, zaligmakende genade is zo sterk, dat een christen gaat verlangen. Naar de komst van Christus en het eeuwige leven. Daar hoopt een christenmens op! Daar verheugt hij zich over. Soms met een onuit-

sprekelijke heerlijke vreugde! Christus' komst geeft kracht in zwakheid, troost in verdriet, uitzicht in de gebrokenheid van het leven. Voor dit alles: het christen-zijn, het christen-leven en de christelijke hoop? Heeft Christus de grond gelegd in Zijn verzoenend lijden en sterven. Dat schrijft Paulus vervolgens. Lees 14. *'Hij heeft Zichzelf voor ons gegeven, opdat Hij ons zou vrijkopen van alle wetteloosheid!'* Jezus, Die gekomen is en Wiens komst wij verwachten in heerlijkheid, heeft Zichzelf eerst gegeven: om te lijden en sterven. Hij stierf de vloekdood aan Golgotha's kruis. Jezus stierf om te kunnen redden van schuld en straf én leven te geven naar Gods wil. Daar gaf Hij zich voor. Uit liefde tot Zijn Vader, tot het recht van Zijn Vader én uit liefde voor verloren zondaars. Mensen als u en ik. Lees: *'Hij heeft Zichzelf voor ons gegeven, opdat Hij ons zou vrijkopen van alle wetteloosheid!'* **Ons** gegeven! Wie zijn dat? Die oprecht in Hem geloven! Kretenzers en u en ik! Die door Geest en Woord de vuile beestenboel in ons hart en leven ontdekten! Maar? Daar voor vergeving zoeken bij Christus! Daarvoor moeten we bij Hem zijn! Hij gaf Zich om vrij te kopen van alle wetteloosheid! Van alles wat tegen Gods Wet ingaat! Waardoor wij in de schuld staan bij God en eeuwig moeten omkomen! Wat deed Jezus Christus door Zich te offeren? Hij kocht vrij! Hij betaalde met Zijn bloed de prijs van de verlossing aan de Vader. Wie in Jezus Christus gelooft krijgt: vergeving van zonde, verlossing van zijn eeuwige straf, vrede met God en eeuwig leven!

De Heere Jezus doet meer! Lees 14: *'opdat Hij voor Zichzelf een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken!'* Jezus' bloed *reinigt* ook van de zonden! In de Bijbel is de ziel van de mens, in het bloed. De ziel is het leven van

de mens. We weten dat onze ziel vuil is door de zonde. Het bloed van Jezus wat vloeide op Golgotha: is schoon en reinigt. Daarom staat in de Bijbel: *'het bloed van Jezus Christus Gods Zoon, reinigt ons van alle zonde!'* Wie in Hem gelooft wordt gereinigd en vrijgemaakt om God te dienen! Zo'n mens brandt van ijver door Jezus om vrucht te dragen. Zo wordt de kerk uit Jood en heiden één volk! Tot dienst en lof bereid. Tot slot bindt Paulus Titus op het hart, dat hij deze dingen moet vertellen. Zie 14. Hoe? Bemoedigend en aansporend. Met overtuiging de dwalingen weerlegend. Waarbij niemand Titus mag verachten. Waarom zo? Omdat het de boodschap is van Jezus Christus. Omdat deze boodschap het waard is door alle mensen geloofd te worden. Omdat zij daardoor kunnen zalig worden en God de Vader zullen loven! Halleluja.

Gespreksvragen

1. Wat betekenen de woorden: 'de zaligmakende genade van God is verschenen aan alle mensen'? Omschrijf dit eens in uw eigen woorden.
2. Vertel eens hoe u de goddeloosheid en wereldse begeerten kunt verloochoenen, kunt opgeven?
3. Geef concrete voorbeelden van een bezonnen, rechtvaardig en godvruchtig leven.
4. Ziet u met blij verlangen uit naar de komst van de Heere Jezus. Zo niet, wat belemmert u daarin? Zo ja, wat bevordert dat blij verlangen? Spreek hier eens met elkaar over door.
5. Het bloed van de Heere Jezus reinigt van alle zonden. Wij hebben dagelijks vergeving en reiniging nodig. In Artikel 29 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis lezen we pastoraal en troostvol, hoe dat gaat.

Lees samen de volgende zinsnede uit dit artikel, en bespreek wat het u te zeggen heeft: *'Alzo nochtans niet, alsofer nog geen grote zwakheid..... door het geloof in Hem'.*

6. Bespreek met elkaar wat volgens u goede werken zijn. Lees daarna Zondag 33 vraag en antwoord 91, en vergelijk uw antwoord met wat daar staat. Neem de eventuele verschillen met elkaar door.

Ds. W. Westland

van de voorzitter

10

Advent 2013

Opnieuw mogen wij ons voorbereiden op het komende Kerstfeest. In deze tijd zijn de dagen kort, en wordt het 's middags al vroeg donker. Maar overal zie je de kerstverlichting branden. Er zit in de mens een natuurlijk verlangen om het duister te verdrijven. Een verlangen naar licht.

Maar ook als straks in januari de kerstverlichting weer opgeborgen is, en de dagen langer worden, blijft het in vele harten donker. Donker door alles wat de zonde teweeg gebracht heeft. Verdriet, angst en pijn, de wereld is er vol van. Maar in deze donkere wereld klinkt de boodschap van het Licht. De Heere Jezus is gekomen als het Licht in de duisternis. Hij zegt in Johannes 8 : 12 „Ik ben het Licht

der wereld. Wie Mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar het licht des levens hebben.”

We wensen elkaar gezegende Kerstdagen. Maar wanneer wordt het nu een gezegend Kerstfeest? Als je met de duisternis van zonde en schuld leert schuilen bij de Heere Jezus, de Koning van het licht. Hij wil uw duisternis verdrijven, zodat je mag wandelen in Zijn Licht.

En wie Hem mag kennen door het geloof, wordt zelf ook een lichtdrager. Met de opdracht: Laat uw licht also schijnen voor de mensen (Matth. 5 : 16).

We gedenken met Kerstfeest de eerste komst van Christus. Hoe Hij kwam in de donkere nacht in Bethlehem. Maar wij mogen in deze Adventsweken ook uitzien naar Zijn tweede komst.

Eenmaal zal de lichtende morgen aanbreken, wanneer Hij terugkomt op de wolken. Dan zal Hij voor Zijn Kerk zijn tot een eeuwig Licht!

Tenslotte

Mede namens de andere bestuursleden wens ik u gezegende Kerstdagen en een goede Jaarwisseling.

Zoeken naar kerkelijke eenheid

Op de Jaarvergadering van onze Mannenbond is uitgebreid het werk van de Heilige Geest aan de orde geweest. Die Geest gaat door totdat de laatste van Gods kinderen is toegebracht. Dat is een geweldige troost. Die Geest werkt onwederstandelijk. We zijn dankbaar dat zo duidelijk de twee-eenheid van Woord en Geest door de lezingen heen klonk. Laat er maar veel gebed zijn om die Geest in onze gemeenten.

Wat ons opviel op de verschillende kerkelijke vergaderingen in afgelopen tijd, is wel dat zozeer de nadruk op verbindingen centraal stond. Dat bleek op de synode van onze kerk in het delen van wat er leefde in gemeenten: de nood rondom de verkiezing van ambtsdragers en ook over de plaats van de catechese. Wat hebben we in de kerk nodig de leiding van de Heilige Geest, Die verbindt.

De synode van de Gereformeerde gemeenten riep zelfs op tot een gezamenlijke boetedag, vanwege de nood van de tijden. De Heilige Geest moge dat ook tot een gezamenlijke nood maken. De synode van Christelijke Gereformeerde kerken is uitgebreid bezig geweest met het initiatief tot de oprichting van een orthodox protestantse universiteit, om binnen eigen kerk en andere kerken van gereformeerde belijdenis goed theologisch onderwijs te geven. Ons viel ook op hoe er op die synode aandacht was voor de verschillende kerkverbanden. De kanselruil met kerken van dezelfde belijdenis, die al plaats vindt, werd uitgebreid besproken. Een verassing daarbij was dat nu ook besloten is tot kanselruil met gemeenten binnen de PKN,

die de gereformeerde belijdenis onderschrijven. Zeker mag dat laatste besluit voor ons als Hervormd-Gereformeerden, die zich met andere kerken van gereformeerde confessie in een zelfde allerheiligst geloof verbonden weten wel aanleiding geven om dit alles in het gebed mee te dragen. De Christelijke Gereformeerde Kerken hebben al eerder een besluit genomen tot kanselruil, met de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt, met de Nederlands Gereformeerde Kerk en ook met de Hersteld Hervormde Kerk. Het zou goed zijn om ook vanuit de hervormde gemeenten binnen de PKN, die lijn door te trekken naar de broeders en zusters van HHK, van wie we nu na 2004 kerkelijk gescheiden zijn. Juist ook met het oog op onze jongeren is het van belang kerkmuren niet hoog op te trekken. Dit is destijds trouwens al eerder uitgesproken door collega De Fijter in een moderamenoverleg van de PKN met het Montfoort-beraad, dat na de scheuring bedoeld was om elkaar kerkelijk en geestelijk vast te houden als Hervormde broeders binnen en buiten de PKN. Het is winst dat deze openingen er zijn, maar tegelijk zullen we met voorzichtigheid daarmee moeten omgaan. Dit alles zal moeten gebeuren naar geestelijke en pastorale draagkracht van de desbetreffende gemeenten. Het zoeken van eenheid blijft een Bijbels geboden zaak en vooral een geestelijke zaak (Efeze 4).

Zoeken naar geestelijke eenheid

Calvijn heeft de bekende uitspraak gedaan dat hij wel tien oceanen wilde oversteken voor de eenheid van de kerk. Dit sprak hij uit, toen er

ook vele scheuren dreigden. Het artikel “de gemeenschap der heiligen” is in het Credo pas opgenomen, toen de kerk in Oost en West dreigde te scheuren in ongeveer 300 na Christus. Daarmee wil gezegd zijn dat het geloof tegen de tijdgeest in belijdt. De betekenis van de gemeenschap der heiligen wordt in de Heidelberger prachtig verwoord: gemeenschap met Christus en aan al Zijn schatten en gaven gemeenschap hebben, maar zich ook schuldig weten zijn gaven ten nutte van (dus in de eerste plaats in praktisch opzicht) en ter zaligheid (dus ook in geestelijke opzicht) aan te wenden. En dat alles gewillig en met vreugde, als vrucht van de Heilige Geest. De volharding in de leer dient samen te gaan met volharding in de gemeenschap (Handelingen 2:42).

Gespreksforum Nationale synode

Dan noem ik nog een gesprek: naast de ambtelijke vergaderingen heeft er voor de tweede keer een Nationale synode in Dordrecht plaats gevonden. Prof. v.d. Brink heeft een toespraak gehouden. Hij noemde dit initiatief “een middelpunt zoekende beweging onder Protestanten wat algemeen is in het geloof”. Hij noemde deze beweging “ongedacht, maar vreemd aan het Evangelie: het Evangelie leert dat het altijd anders kan in tegenstelling tot het heidendom, waarin alles vastligt in het lot of tegenwoordig in het brein. De spannende vraag is in hoeverre we inhoudelijk verschillen kunnen verdragen”. Er zijn zeer veel gesprekken geweest in Dordrecht. De locatie van de scholengemeenschap Wartburg werd er ook voor gebruikt. Positief was ook dat er verschillende immigrantenkerken uit onze samenleving vertegenwoordigd waren. Benadrukt werd dat men een hoge prijs wilde betalen voor de eenheid van de kerken. Het

Protestantisme is versnipperd. Daarbij is door collega De Fijter genoemd dat de bekende Britse theoloog Allister Mc. Grath denkt dat het traditionele Protestantisme steeds kleurlozer wordt, maar dat er toch een hoofdstroom zal blijven. Terecht sprak collega De Fijter de vrees uit “voor een kerk voor elk wat wils. Een kerk die opiniepeilingen houdt en zich aanpast aan de smaak van het moment”. Drie jaar geleden is al veel geschreven over deze synode. Daarbij denk ik ook aan Prof. van Bruggen, die terecht kritische vragen stelde n.a.v. het Credo. Dat de verscheurdheid der kerken ons diep moet raken is duidelijk. Laten we maar beginnen elke zondag te bidden, of de Heere opgetrokken kerkmuren wil afbreken en laten we het gesprek binnen de verschillende gemeenten met andere kerkverbanden bevorderen, naar Efeze 4.

We moeten intussen wel alert blijven op dergelijke samenkomsten: het gaat toch om een krachtig belijden, zoals de Nationale synode van 1618/19 heeft gedaan. Het gevaar is groot dat we ons door de naam ‘Dordrecht’ en ‘synode’ laten misleiden. Wat zien we terug op deze bijeenkomst van de inhoud van de Dordtse Leerregels? Terwijl dat pastorale leerregels zijn en ook nog goed bruikbare regels met het oog op onze missionaire arbeid! Arminius wordt nog wel eens geciteerd en ten onrechte gezien als een gereformeerd theoloog, die veel heeft moeten lijden van de contraremonstranten. Ook de wegzending van de remonstranten wordt negatief neergezet. Is hier geen geschiedvervalsing aan de gang? Geloofsgesprekken in Dordrecht zullen wat opleveren als we vasthouden aan de verkiezing als “hart van de kerk”. Dat is immers al de lijn van de Handelingen der apostelen, het begin van de christelijke kerk na Pinksteren. Dat

is de lijn van Augustinus, Luther en Calvijn, ja van de kerk der eeuwen. Het gaat immers om de soevereiniteit Gods in de kerk, in de samenleving en in ons persoonlijk leven. Dat hebben de Reformatie, Nadere Reformatie en de Puriteinen beleeden. Eigenlijk is deze samenkomst geen synode. Hoogstens een forum. Illustratief is wel op deze bijeenkomst dat de remonstranten in tegenstelling tot 2010 nu ook aanwezig waren. De remonstrant ds. Mikkers zei: “We zijn weer terug”, waarop Andries Knevel antwoordde: “En dat terwijl Bogerman heeft geroepen: Ite, Ite, Ga weg, Ga weg. Maar is er nog wel een prijs, die jullie voor eenheid kunnen betalen. Jullie hebben toch alles opgegeven?” Daarop repliceerde ds. Mikkers: “Het gaat om de bereidheid om in-

clusief te denken, je moet de ander niet buiten willen sluiten”. Dat inclusieve denken hebben de Dordtse vaderen afgewezen. Het ging hen om de exclusiviteit van het Evangelie Gods en van de genade Gods in Christus. Daarom kwam er een breuk.

Het ging hen om het werk van de drie-enige God in Zijn verkiezend welbehagen en de totale verlorenheid van de mens, die alleen door genade kan zalig worden. Dat verdient de hoogste gespreksprioriteit, ook nu, bij alle geloofsgesprekken die plaats vinden. De belijdenis blijft daarom voor ons de uitleg of de herhaling van de Heilige Schrift, zoals de Reformatie heeft beleeden! Daarom: studeren, mediteren en evangeliseren!

uit de kerkgeschiedenis

Ds. A.D. Goijert

Athanasius

De leden van onze mannenverenigingen hebben allemaal wel gehoord van Athanasius, één van de kerkvaders.

Hebben we allemaal zijn belijdenis die achter in ons kerkboek staat wel gelezen? Het is naast het Apostolicum en de belijdenis van Nicea het derde algemene belijdenisgeschrift en wel de minst bekende. Wie hoorde deze belijdenis ooit voorlezen in een kerkdienst? Met deze drie is wel iets bijzonders aan de hand. Het Apostoicum is niet van de hand van de apostelen, de belijdenis van Nicea is niet, zoals wij die nu hebben, opgesteld op

het Concilie van Nicea en de belijdenis van Athanasius is niet geschreven door Athanasius. Ook niet in 333 zoals er achter in onze Bijbel staat.

De eerste drie eeuwen van onze jaartelling waren voor de kerk niet de gemakkelijkste. Het was een tijd van christen-vervolging. Bijvoorbeeld onder Romeinse keizers als Nero, Domitianus en Decius. Het grote keerpunt kwam onder keizer Constantijn de Grote. Mocht je vóór hem geen christen zijn, na hem moest je het zijn. Door het Edict van Mi-

laan in 313 kregen de christenen vrijheid van godsdienst. De keizer hoopte dat nu een periode van rust en vrede zou aanbreken. Niets was minder waar. Was de strijd naar buiten nu voorbij, de strijd naar binnen stak de kop op. Er ontstond een strijd over de leer van de kerk. Er kwam grote verdeeldheid. Over de vraag: wie is Christus? In de Bijbel komen we die vraag ook al tegen. Zie Matth. 22:42. God Zelf gaf het antwoord: "Deze is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb" (Mc. 1:11). Satan zette er een vraagteken bij (Matth. 4:3-6). Joodse tegenstanders van Jezus ook (Matth. 27:40).

Waar kwam die strijd zo gauw al uit voort? Christenen beleden: er is maar 1 God. En dat temidden van het heidendom met al die goden en godinnen. Wie was Christus dan? Ook God of slechts een verheven mens, had God Hem misschien als zoon aangenomen? De kerkvader Origenes maakte van Christus een halfgod. Dat ging een ouderling in Alexandrie te ver. Zijn naam was Arius. Bekend uit art. 9 van de NGB. Hij was Bijbels goed geschoold en had een strenge levenswijze, was ook welbespraakt. Hij leerde dat de Zoon door de Vader was voortgebracht en dat er dus een tijd was geweest dat de Zoon niet bestond. Jezus was dus een schepsel. Niet de eeuwige Zoon van God.

Tegen dit gevoel kwam bisschop Alexander op. Hij veroordeelde de opvattingen van Arius. Dit had grote gevolgen. Arius had een grote aanhang onder het volk. Er ontstond een twist over de Godheid van Christus. De bisschop werd bijgestaan door een jonge diaken: Athanasius, geboren in 295. Als 22-jarige schreef hij al een klassiek geworden geschrift; "Over de menswording van het Woord". Daarin verdedigde hij de Godheid van Christus.

Keizer Constantijn begreep de kwestie niet. Politiek gezien was een hechte en sterke kerk wel het beste. Toen verzoeningspogingen niet hielpen, riep hij in 325 het Eerste

Oecumenische Concilie bij elkaar. In Nicea, het huidige Iznik in Turkije. Het werd gehouden in het keizerlijk paleis, het ontbrak de 318 deelnemers aan niets. Sommige deelnemers droegen de sporen van de vervolgingen nog. De handelingen van de synode zijn niet bewaard gebleven. Alexander was vergezeld door Athanasius, zijn secretaris. Mede onder druk van de keizer werd het een compromisformule waarin iedereen zich vinden kon. Arius werd veroordeeld en verbannen, zijn geschriften verbrand. Zijn naam mocht zelfs niet meer genoemd worden.

Omdat de uitspraak van de synode nogal vaag was: "De Zoon is van hetzelfde wezen als de Vader", laaide de strijd weer spoedig op. Een grote groep stond tussen Arius en Alexander in, de semi-Arianen.

In 328 volgde Athanasius Alexander op als bisschop. De rest van zijn leven streed hij voor de rechte Bijbelse leer aangaande de Godheid van Christus. Hij genoot populariteit onder het volk. De keizer had ook ontzag voor hem, al vond hij zijn macht wel riskant. In zijn jeugdjaren had Athanasius nog de laatste grote vervolgingen meegemaakt onder keizers als Diocletianus en Galerius. Hij werd een vurig strijder voor de waarheid. Zijn persoon was niet alleen inzet om de strijd voor de waarheid, maar ook voor de macht in het oostelijk deel van de kerk. Hierin werd Eusebius, een vriend van Arius, zijn grote tegenstander. Hij probeerde met succes Athanasius verdacht te maken bij keizer Constantijn. De meest zonderlinge beschuldigingen werden tegen hem ingebracht.

Op een keer haalden tegenstanders van Athanasius een zekere bisschop Arsenius over om zich te verbergen. Daarop gingen ze naar de keizer toe met het verhaal dat Athanasius hem had vermoord en zijn hand had afgehakt. Die hand lieten ze zelfs zien. Gelukkig slaagde Athanasius er in de bisschop te vinden, compleet met 2 handen. Bij die gelegenheid moet hij geroepen hebben: "Heeft een mens misschien meer dan 2 handen?".

Soms moest Athanasius vluchten. In totaal werd hij wel 5 maal verbannen. Zelfs naar het verre Trier. Daar schreef hij een boek over de kluizenaar Antonius. Hij had eerbied en bewondering voor hen.

Hij schreef ook redevoeringen tegen de Arianen. Daarin weerlegde hij hun dwaalleer. Hij spoorde hen aan te geloven, zoals de kerk gelooft. De Schrift was voor hem de openbaring van God. Daaruit argumenteerde hij. Dat deden de Arianen echter ook. Zij beriepen zich op teksten waar het gaat over Christus' menselijke natuur, zoals Mc. 13:32, Luc. 18:19 en Joh. 5:19. Daarvan zei Athanasius echter: "De Ariaanse leer vermomt zich, net als haar vader de duivel, listig en tot alles toe in staat met Bijbelteksten". In zijn geschriften ging hij niet zachtzinnig met zijn tegenstanders om. Het was een ruwe tijd en er stond veel op spel. Athanasius heeft de christelijke kerk mogen bewaren voor afdwalen in Ariaanse richting. Soms stond hij helemaal alleen. Het werd een gevleugeld woord: "Athanasius tegenover de gehele wereld". Hij was in Gods hand een instrument om de kerk te bewaren bij de waarheid van het Woord van God. Om niets minder ging het in die dagen. Om de leer van de Godheid van Christus en de daaruit voortvloeiende leer van de Drie-eenheid van God. Athanasius zei: "We kunnen alleen door God verlost worden".

Begrijpelijk dat men later de naam van Athanasius aan de belijdenis verbonden heeft. Ook al is die dan niet door hem zelf opgesteld, ze ademt wel zijn geest. Het drukt precies uit wat hij van ganser harte geloofde. Het is een combinatie van uitspraken over de Drie-eenheid en de Christologie, Jezus God en Mens. Dat was de strijd van Athanasius toen en dat is nog actueel.

Op zijn vroegst is de belijdenis in de 5e eeuw ontstaan. Mogelijk in Spanje of in Noord-Afrika. Ongeveer gelijk met de belijdenis van Nicea, die op het Concilie van Chalcedon in 451 algemene erkenning vond. Ook die belijdenis doet sterk aan het levenswerk van Athanasius denken. Zelf maakte hij het niet meer mee, hij stierf in 373. Calvin roemde Athanasius en zijn belijdenis. Olevianus oordeelde dat deze belijdenis in elk opzicht rust op het Woord van God en de belijdenis is van de gehele algemene kerk. Athanasius werd ook bekend om zijn Paasbrief. Hij had de gewoonte om op de eerste lijdenszondag een brief voor te (laten) lezen in alle kerken van zijn bisdom. Die brieven werden Paasbrieven genoemd. Daarin onderwees hij de mensen aangaande de betekenis van het lijden en sterven van de Zoon van God. In de brief van 367 gaf hij een opsomming van alle canonieke boeken van de Bijbel. Van de apocriefe boeken zei hij, net als in art. 6 van de NGB, dat er wel enige nuttigheid in is gelegen, maar dat ze niet tot de canon behoren. Daarmee is de Paasbrief van Athanasius het oudste document dat de ons bekende 66 Bijbelboeken erkent als uitsluitend canoniek. De lijst van Athanasius is bevestigd door belangrijke kerkvaders als Hieronymus en Augustinus en overgenomen door de synodes van Hippo Regius (393) en Carthago (397). Mogelijk dat dit artikel ons kan aansporen de belijdenis van Athanasius (nog) eens goed te lezen en misschien zelfs bestuderen.

Inhoudsopgave 2013

MEDITATIES:

Zie op Jezus!

„en zoals Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, zo moet de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat ieder in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft”.

Johannes 3 vers 14–15 j- 3

Jezus apart genomen!

„En Petrus nam Hem apart en begon Hem te bestraffen; hij zei: God zij U genadig, Heere, dit zal beslist niet met U gebeuren! Maar hij keerde Zich om en zei tegen Petrus: Ga weg achter Mij, satan!”

Mattheüs 16 : 22–23a f- 3

Luister naar Hem.

„Een profeet (...), naar Hem moet u luisteren”.

Deuteronomium 18 : 15 m- 3

Met Christus opgewekt.

„Als u nu met Christus opgewekt bent, zoek dan de dingen die boven zijn, waar Christus is, Die aan de rechterhand van God zit”

Kolossenzen 3 : 1 a- 3

Openingswoord Huishoudelijke Vergadering

op 13 april 2013 te Gouda

„Wees trouw tot in de dood, en Ik zal u geven de kroon van het leven.”

Openbaring 2 : 10 m/j- 3

Gids voor het leven...

...Laat Uw goede Geest mij leiden...

Psalm 143 : 10b j/a - 3

Wat bindt ons aan Gods Huis?

“zelfs vindt de mus een huis en de zwaluw haar nest, waarin zij haar jongen legt, bij Uw altaren, HEERE van de legermachten, mijn Koning en mijn God”.

Psalm 84 : 4 s- 3

Bid om vrede voor Jeruzalem!

Psalm 122 : 6a o- 3

Openingswoord Bondsdag 2013

U bent het zout!

Mattheüs 5 : 13–20 n- 3

Zwijgend ongelooft

„En zie, u zult zwijgen en niet kunnen spreken...”

Lucas 1 : 20a d- 3

BIJBELSTUDIES O.T.:

Amos 5: Barmhartig appél j- 4

Amos 6: Ploegen op rotsen? f- 4

Amos 7: Barmhartig en rechtvaardig m- 4

Amos 8: Geen zondaar zal ontkomen a- 4

Amos 9: Een vervallen hut, doch m/j- 5

Ezechiël 1 t/m 2 vers 2 j/a- 4

Ezechiël 2 vers 3–10 s- 4

Ezechiël 3 o- 4

Ezechiël 8 n- 5

Ezechiël 9 d- 4

BIJBELSTUDIES N.T.:

Ik ben de Opstanding en het Leven.

Johannes 11 : 1–46 j- 8

Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven.

Johannes 14 : 1–6 f- 8

Ik ben de ware Wijnstok.

Johannes 15 : 1–17 m- 8

Ik ben van boven.

Johannes 8 : 21–29 a- 8

Ik ben de Alfa en de Omega.

Openbaring 1 : 1–8 m/j- 9

Inleiding en hartversterking voor een zoon

Titus 1 : 1–4 j/a- 7

Wat eerst gebeuren moet

Titus 1 : 5–9 s- 7

De bittere pil die helpt!

Titus 1 : 10–16 o- 7

Een christelijk leven leiden!

Titus 2 : 1–10 n- 7

Waar genade brengt!

Titus 2 : 11–15 d- 7

VAN DE VOORZITTER:

j-12; f-12; m-11; a-12; m/j-12; j/a-9; s-9; o-9; n-10; d-10.

IN THE PICTURE:

Heidelbergse Catechismus f-13

Voor het eerst een vrouw tot synodepreses

gekozen m-12

Troonswisseling a-13

Openbare belijdenis des geloofs m/j-14

De eredienst j/a-10

Waar het Woord is, daar is de kerk s-10

Crisissfeer o-10

Verblijdende zaken: Jongerenbijbels en

uitlegbijbels n-11

Zoeken naar kerkelijke eenheid	d-11
--------------------------------------	------

UIT DE KERKGESCHIEDENIS:

Polycarpus van Smyrna.....	j-13
Augustinus.....	f-14
Ds. Ottho Gerhard Heldring (1804-1876)	a-15
Isaac da Costa (1798-1860).....	m/j-16
H.F. Kohlbrugge (1803-1875).....	o-12
Hoedemaker (1839-1910).....	n-14
Athanasius	d-13

VRIJE ONDERWERPEN:

WEB: De huisgodsdienst	j-16
Bonhoeffer (1) Lezing gehouden op de Huishoudelijke Vergadering van 13 april jl.....	m/j-18
Bonhoeffer (2)	j/a-15
Verdiepingsconferentie	s-12
Bonhoeffer (slot).....	s-14

ORGANISATIENIEUWS:

Wijzigingen adresboekje 2011.....	j-18
Wijzigingen adresboekje 2011.....	f-17
Uitnodiging Huishoudelijke Vergadering.....	f-20
Jaarverslag 2012-2013	m-14
Exploitatie-rekening 2012.....	m-17
Wijzigingen adresboekje 2011.....	m-18
Uitnodiging Huishoudelijke Vergadering.....	m-20
Afscheid dhr. B. Rozendaal.....	a-18
Wijzigingen adresboekje 2011.....	a-18
VOOR ELKAAR vakantieweken	a-18
Verslag Huishoudelijke Vergadering 2013.....	j/a 12
Wijzigingen adresboekje 2011.....	j/a-17
Onze voorzitter geridderd	j/a-20
Wijzigingen adresboekje 2011.....	s-17
Aan de secretarissen van de mannenverenigingen	s-17
Uitnodiging Bondsdag 2013.....	s-20
Wijzigingen adresboekje 2011.....	o-15
Bondsdag 2013	o-16
Aan alle streekbesturen.....	o-17
Aangeboden Hervormde Vanen jaargangen 60, 70 en 80 jaren (ingebonden)	o-17
Mannendag Midden Nederland.....	o-18
Rond de kerst met vakantie?.....	o-18
Uitnodiging Bondsdag 2013.....	o-20
Wijzigingen adresboekje 2011.....	n-16
Vakanties voor alleengaanden en mensen met beperking.....	n-17

Ds. Goijert 25 jaar predikant	n-19
Foto-impressie Bondsdag 2013	n-20
Wijzigingen adresboekje 2011.....	d-18

BOEKBESPREKINGEN:

„Voor ons geslacht”. Matthew Henry	f-17
„Let op: Liefde!” Sarina Brons-van der Wekken...	f-18
„Want gij zijt duur gekocht”.	
Ds. M. van Kooten	m-18
„Zaligmakende genade”, De brief aan Titus.	
Ds. P. Molenaar	m-18
„Gids voor Bijbellezers”.	
Jan H. van Doleweerd.....	a-19
Technologie, overal om ons heen. Moderne ontwikkelingen in christelijk perspectief.	
Dr. Marc J. de Vries	s-17
De Christenreis naar de eeuwigheid.	
Ds. A.K. Wallet	s-17
Concreet.	
Ds. J.A. van den Berg	s-18
Heilig in Hem.	
Ds. C.P. de Boer	s-18
Zo is er maar EEN! (Wie God is en welke beelden wij van Hem hebben)	
Dr. M.J. Kater.....	o-18
Zuiver en heilig bewaren, stilstaan bij het zevende gebod.	
Ds. C.G. Vreugdenhil.....	o-18
„Vragen naar het Woord” (deel 3).	
Gouds Leerhuis.....	o-19
Catechismus.Nu (De Heidelberger voor vandaag)	
W. Verboom en P.J. Vergunst	n-18
Hoe apostolaire bewogenheid een onbeweegbare kerk in beweging brengt. Onderzoek naar de oorsprong en bedoelingen van hoofdthema's van de kerkorde van 1951.	
R. van Kooten.....	n-18
Verscheurd verlangen	
Dr. I.A. Kole (red.)	d-19

ADVERTENTIES:

j-19; f-19; m-19; a-19; m/j-19; j/a-17; s-18; o-19; n-19
en d-19.

Wijzigingen adresboekje 2011

De volgende wijzigingen doorvoeren:

- 1) de MV "Onderzoekt de Schriften" te Elspeet (blz. 14) heeft een nieuw bestuur: voorzitter is dhr. J. Post, Kleine Kolonieweg 16, 8075 PB Elspeet; secretaris is dhr. K. van de Steeg, Feytahof 1, 8075 RK Elspeet en penningmeester is dhr. J. van den Hoorn, Gerstweg 20, 8075 PB Elspeet.
- 2) de MV "Calvijn" te Wierden (blz. 23) heeft een nieuwe voorzitter dhr. J.W. van der Kolk, Nijverdalsestraat 155B, 7642 LE Wierden en een nieuwe secretaris dhr. J.H. Borkent, Kervellaan 1A, 7641 EE Wierden.

3) de MV "de Heere is onze Banier" te Brandwijk (blz. 3) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. G. Korevaar, Brandwijksedijk 10a, 2974 LB Brandwijk; en een nieuwe secretaris: dhr. H.C. den Besten, Brandwijksedijk 52a, 2974 LD Brandwijk.

4) de MV "Onderzoek de Schriften" te Zegveld (blz. 27) heeft een nieuwe secretaris: dhr. M. van der Does, Lindenlaan 7, 3442 GD Woerden.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,
Ds. J. van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Agenda 2014 Themadagen

(om alvast te noteren)

Mannendag Woerden

DV zaterdag 8 maart 2014 - 09:30u - 13:00u, inloop vanaf 09:00u

Onderwerp en sprekers nog niet bekend. (Info volgt).

Locatie: Maranathakerk, Molenvlietbaan 10, Woerden.

Themadag Veenendaal

DV zaterdag 22 maart 2014 - 10:00u - 14:00u, inloop vanaf 09:30u.

Onderwerp: 'Man/Vrouw voor Gods aangezicht. Wie is sterker dan de verleiding?'
Sprekers: ds. J.A.C. Olie en ds. A.Th. van Olst.

Locatie: Gebouw Maranatha naast de Julianakerk, Prins Bernhardlaan 26, Veenendaal.
Gratis lunch.

Meer informatie: athoutenhoofd1@solcon.nl.

Themadag Papendrecht

DV zaterdag 29 maart 2014 - 09:30u - 13:00u, inloop vanaf 09:00u.

Onderwerp nog niet bekend. (Info volgt).

Sprekers: ds. G. Herwig en ds. B. de Graaf.

Locatie: Sionskerk, Rubenstraat 35, Papendrecht.

Themadag Tholen

DV zaterdag 12 april 2014 - 10:00u - 14:00u, inloop vanaf 09:30u.

Onderwerp nog niet bekend. (Info volgt).

Sprekers: ds. J.T.H. Pronk en ds. G.R. Procee.

Locatie: Hervormd Centrum de Wingerd, Nieuwe Pad 1, 4491 BP Tholen.

Meer informatie: t.grinwis@solcon.nl.

Themadag 't Harde

DV zaterdag 3 mei 2014 - 09:30u - 13:00u, inloop vanaf 09:00u.

Onderwerp: 'Zien op Jezus'.

Sprekers nog niet bekend. (Info volgt).

Locatie: Hervormde Kerk 't Harde, Eperweg 35, 8084 HB 't Harde.

Gratis lunch.

boekbespreking

Drs. I.A. Kole (red.), **Verscheurd verlangen**.

De uitblijvende eenheid van de gereformeerde gezindte, uitgeverij Labarum Academic, 2013, 207 blz.; prijs € 14,90.

De aanleiding van het verschijnen van dit boek is het 50-jarig jubileum van het COGG, het Contact Orgaan Gereformeerde Gezindte. De titel van het boek geeft volgens de voorzitter, ds. P van der Kraan, uitdrukking aan het diepe verlangen om elkaar als kerken van de gereformeerde gezindte te zoeken. Tegelijkertijd spreekt de titel ook van allerlei teleurstellingen die dit verlangen hebben doorkruist. Deze teleurstellingen zijn des te schrijnender als we letten op het voortgaande secularisatieproces gedurende de laatste decennia. Prof. dr. F.A. van Lieburg heeft een historisch overzicht gegeven van het COGG. Het boek bevat verder een lezing van ds. G. Boer, gehouden tijdens de Conferentie van het COGG op 22 en 23 april 1964. Hij beschrijft dat de situatie, waarbij er meerdere gemeenten zijn in één plaats, geen parallel heeft in de bijbel. Deze situatie wordt veroorzaakt door onze persoonlijke en kerkelijke zonden. Waar scheuren vallen, wordt een oordeel van God zichtbaar. Een uitweg is er volgens Boer alleen als we onze genoegzaamheid doden en dicht bij de Heere leven. Vier scribenten uit de achterban van het COGG reageren op de lezing van Boer die blijvend actueel is. Op welke manier hebben we de toekomst in te gaan? De laatste scribent zegt in een visionair artikel: 'Zeg de kinderen Israël dat zij voorttrekken'. Zou het niet denkbaar zijn dat we elkaar als gereformeerde belijders uitnodigen op elkaars vergaderingen en elkaars voeten wassen? Als mannenbond mogen we door middel van de themadagen, die overal in het land gehouden worden, een kleine bijdrage leveren aan het zoeken van het onderlinge contact.

Ds. J.H. Lammers

overlijdensberichten

Met droefheid geven wij u kennis dat de Heere uit dit leven heeft weggenomen ons oudste lid

LEENDERT FRANKE

in de leeftijd van 95 jaar.

Wij wensen zijn kinderen en kleinkinderen Gods troost en nabijheid toe.

Bestuur en leden Mannenvereniging
"Onderzoekt de Schriften"

Hasselt, oktober 2013

Maar de HEER zal uitkomst geven
Psalm 42 vers 5

Met droefheid namen wij kennis van het overlijden van ons trouwe lid

PETER VAN LOGCHEM

op de leeftijd van 82 jaar.

Wij herinneren ons met dankbaarheid zijn trouw en toewijding waarmee hij van 1983 af met onze vereniging heeft meegeleefd.

De Heere vertrooste en sterke zijn vrouw en verdere familie met Zijn nabijheid.

Bestuur en leden van de
Mannenvereniging op G.G.

Nunspeet, november 2013

DIENT VAN HET KONINKLIJK HUIS

NO
13/rjg

ONDERWERP

De Weleerwaarde Heer
Dominee W. Westland, Voorzitter en
De Weleerwaarde Heer
Dominee J. van Dijk, Secretaris
Bond van Hervormde
Mannenverenigingen op
Gereformeerde grondslag
Callunalaan 12
6721 HA BENNEKOM

'S-GRAVENHAGE
29 oktober 2013

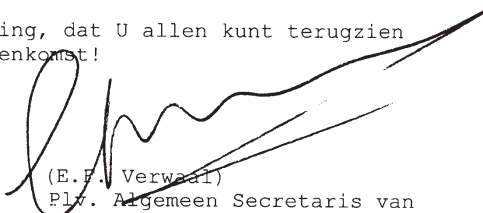
PALEIS NOORDEINDE

Zeer geachte Heer Westland,
Zeer geachte Heer Van Dijk,

Namens Zijne Majesteit de Koning wil ik U graag dankzeggen voor de hartelijke brief die hij - mede namens alle leden van de Bond van Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde grondslag - van U mocht ontvangen ter gelegenheid van de op zaterdag 26 oktober jl. gehouden Bondsdag in de Oude Kerk te Putten.

Koning Willem-Alexander is U zeer erkentelijk voor Uw warme woorden en de wijze waarop U in Uw brief Uw gevoelens van verbondenheid met hem en zijn Huis tot uitdrukking heeft gebracht.

Graag hoop ik, namens de Koning, dat U allen kunt terugzien op een goede vruchtbare bijeenkomst!

(E.F. Verwaal)
Plv. Algemeen Secretaris van
Zijne Majesteit de Koning en
Hare Majesteit de Koningin